

PODPARTY (39) *part praet pass pf*

podparty (28), **podpart** (10), podparty *a.* podpart (1).

o oraz *a jasne.*

sg m N podparty (12), podpart (6); ~ (*attrib*) podparty (1); ~ (*praed*) podpart (6) *LubPs, RejWiz, BielKron, RejPos* (3), podparty (4) *RejRozpr, GórnDworz, CzechRozm, KochPs.* ♦ *f N* podpartą (5), podpart(a) (1). ♦ *L* podpart(e)j (1). ♦ *n N* (*praed*) podpart(e) (4), podparto (4); -(e) *RejWiz, BibRadz, CzechRozm*; -o *RejZwierc, SarnStat*; -(e) : -o *RejPos* (1:2). ♦ *L* podpart(e)m (1). ♦ *pl N m pers* podparci (1). *subst* podparté (4); -é (1), -(e) (3).

Składnia dopełnienia sprawcy: podpart od kogo (1).

Sł stp s.v. podeprzeć, Cn s.v. filarem podparty, Linde bez cytatu.

1. *Podtrzymywany od dołu, wspierający się na czymś; columnatus Mącz, Calep, Cn; nixus Mącz, Calep; fultus Modrz, Calep; adnixus (annisus, annixus) Mącz; incubens, innixus, sustentatus Calep* (8) : Y on náłz domek odarty Co był we troię podpárty Iuż wždy dziś ma gładłfe íciány *RejRozpr D4v*; Semifultus, Nápoły podpárty *Mącz* 381d, 248a [2 r.]; *Calep* 218b, [700]a, 965a.

podparty czym (1): *Columnatus, Słupy podpárty. Mącz* 60d.

2. *Wspomożony, wzmocniony duchowo lub umysłowo; fultus Modrz [w tym: czym (21)] (23) : RejPs 219v; Nápominanie ku zgodzie á iedności bráterskiey/ bo thym ma być podpárt święty kościół Páńki. LubPs cc3v marg; A wzákeś tu nie dawno ten rozum gániłá/ Ktory podpárt nie bywa roftropnym ćwiczeniem RejWiz 90v, 8; BibRadz Prov 20/28, Eccli 22/20; BielKron 329v; KwiatKsiąż E3v; GórnDworz Gg4; Ey iużci by to kámienne á zapomniále ferce było/ máiac taką opiekę nád sobą/ [...] áby fie wnieś a záthwożyć miáło: á zwálzczá gdy będzie podpárto íspráwá Duchá s. RejPos 139v; Kthory [rozum] ácz fláby ieft/ ále iefli gi poruczyłz w opiekę á w opátrznóś Pánu íwemu/ pewnie/ á ífthotnie od niego podpárt będzie RejPos Ooo5, 15v, 16, 16v, 38v, 198, 337; ModrzBaz 9v; A ia podpárty miłosierdzim twoim/ [...] Sąd íspráwiedliwy/ y twé imię/ pánie/ Wyznáwác będę/ póki duńze ftánie. KochPs 10.*

W charakterystycznych połączeniach: podparty bostwem, ćwiczeniem (2), dobrotliwością, mocą [czyją], myślą [jaką], miłosierdzi(e)m (3), nauką, obietnicami, pismem, pociechą, pomocą, rozumem [czyim], sprawą [czyją] (2), zabawą.

Przen (4) : *Intelligentia adumbrata, Nieyáką trochę podpárty rozum. Mącz* 502a.

Wyrażenie: »pismem podpart(y)« = utrwalony na piśmie, zapisany [szyk 2:1] (3): á czo nie bywa dla ludzkiey dłuźszey pámięci pímmem podpárto/ wízytko z odmiennóciá czáfów ínádnie s pámięci ludzkiey może być odniefiono. RejZwierc A2; LVdzkiego narodu íspráwy iefli nie będą podpárté świádectwem flównym/ álbo pímmem [testimonio literarum JanStat 1116] prędko przechodzą SarnStat 249, 1210.

3. *Potwierdzony, uzasadniony, mający coś na swe poparcie [czym] (7) : tyć pímmá fámy to íspráwiuá iż my ieftechmy rozni od pogánów/ gdyż takie święte náuki mamy ktore fá pewne/ y ná wízem nieomylną prawdą Bożą podpárte BibRadz *3v; wiára niczym ínszym podpárta być nie może/ iedno flowy á obietnicami tegoż to íamego święte⁸⁰ Boftwá/ nam tu przez Duchá s. w pímmie świętym zoftáwionemi. RejPos 148v; iż tego nigdy Christus nie nauczał/ żeby ludzie wierzyć niemieli*

Ewánieliey/ dokadby [!] oná cudámi nie byłą podpárta *CzechRozm* 188v; Bo ácz ważne są przykłády przodkow náńzych wśákże my nie wśyśtkich náńládowác mamy/ [...] ále tych tylko/ ktore ábo inśzymi píłmi [!] ś./ wedle śznuru wiáry łowá Bożego/ mogą być znácznie podpárte: ábo [...] *CzechRozm* 244v, 198, 262; Nie táką Monarchiá chwalimy/ iáka ieśt v Turkow/ [...] ále táką która práwy śpráwiedliwemi/ y rádá mądrá podpárta ieśt *SkarKazSej* 691b.

4. *Który nabrał znaczenia wskutek czyjegoś poparcia [czym] (1)* : A tym samem Łoznictwem laską Kro. Ie⁸⁰ M. podpartem predzei ia Pana Podkomorzego zbedę z Komory. nizli Voiewodztwem. *ActReg* 51.

Synonimy: 1. *podjechany, podpierający się*; 2. *posilony, wspomozony, wzmocniony*; 3. *potwierdzony, utwirdzony*.

Cf **NIEPODPARTY, PODEPRZEĆ**

KWysz